

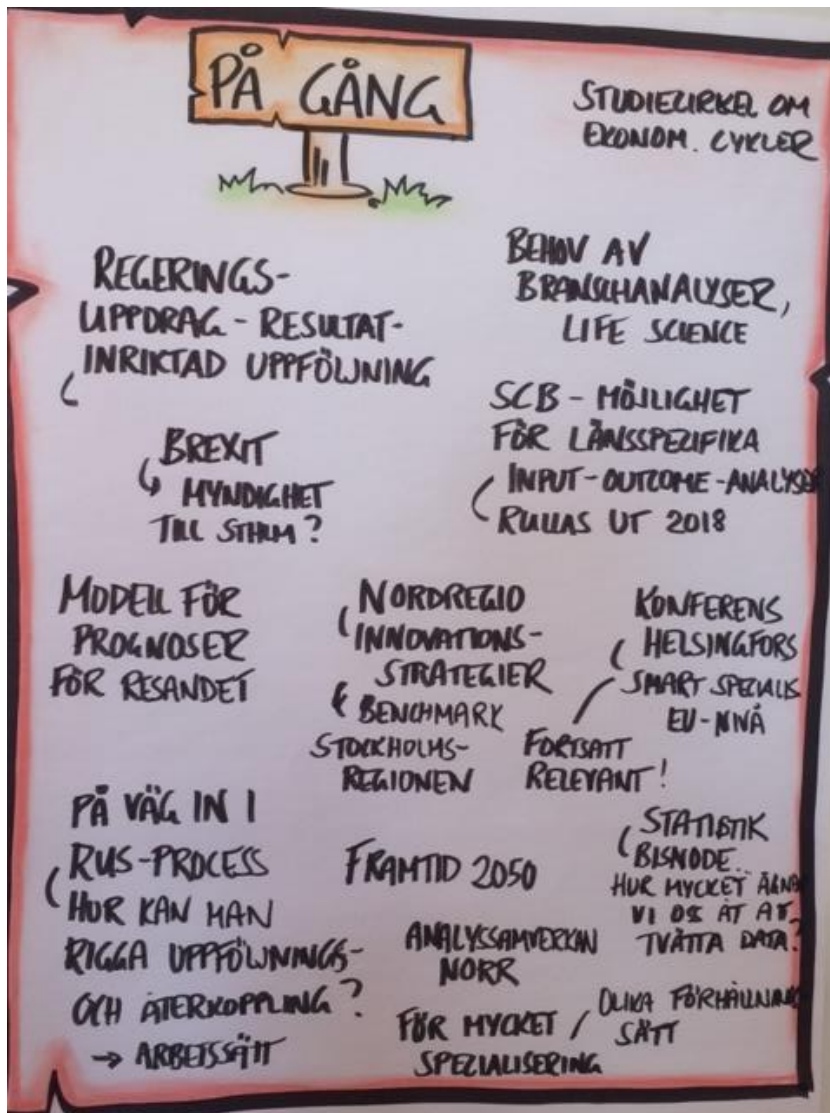

Reglabs analytikernätverk: Anteckningar 28 mars 2017

Inledning och presentation av enkätundersökning hösten 2016

- Federica Calidoni är ny kontaktperson för Tillväxtanalys i samordningen av Reglabs Analytikernätverk
- Sigrid Hedin och Wolfgang Pichler, Tillväxtverket presenterade kortfattat resultatet från den enkätundersökning som genomfördes hösten 2016 (se PPT-presentation). Sammanfattningsvis så har nätverket fungerat väl för att skapa förbättrade kontakter mellan analytiker, dock kan mer göras för att nätverkets aktiviteter stärker analysförmågan hos deltagarna. Detta diskuterades i slutet av dagen (se nedan)

Aktuellt i regionerna: Vad är på gång som kan intressera kollegerna?

Allmänt om regional utveckling

- Regionombildningar väcker en del frågor kring arbetssätt och roller: Hur ska analysarbetet läggas upp? Hur ska hantering av 1:1-medel ske i landstingets organisation?
- RUS/RUP-processer: Hur ska vi arbeta med kunskapsunderlag i dessa? Vilka ska vara med? Hur ska uppföljning och återkopplingsprocessen riggas? Nya spelare är med – särskilt en ny politik samt en annan logik än regional utveckling. Hur arbeta man på rätt sätt och från ett utvecklingsperspektiv?
- Nätverk för RUS-ar startar inom Reglab och här finns beröringspunkter till regionalt analys-uppföljnings- och utvärderingsarbete.
- Lst Stockholm: "Brexit" medför att Stockholm är en kandidat för omlokalisering av EU-myndighet. Tydligt att en sådan process kopplar an till många frågor – såsom tillgång till bostäder och internationella skolor.

Pågående och avslutade studier inklusive analysverktyg

- Ev. uppdatering av **Reglabs Innovationsindex** – Eva Moe meddelar att en uppdatering diskuteras och ber om inspel kring en sådan. Vänd er gärna till Eva direkt om ni har några kommentarer beträffande en sådan uppdatering!
- **Reglabs Integrationsstudie**. Rapport är nu klar, <http://reglab.se/sverige/integration/>, Studien presenterades bl a på Reglabs årskonferens. Det konstaterades att det vore bra med ett uppsamlade möte bland projektets deltagare för en diskussion om nästa steg, t ex resulterade arbetet i en del frågeställningar som kräver vidare arbete.
- Första resultat från Tillväxtverkets undersökning **Företagens villkor och verklighet** är snart klara. Hur kan regionerna bryta ned frågor på delregional nivå? Tillväxtverket tar med sig denna fråga.
- En reflektion lyftes kring hur vi använder olika företagsdatabaser (såsom BISNODE och Business). Koordinatsättning av data innebär också nya möjligheter.
- Region Skåne har tagit fram en **regional produktivetsstudie** som släpps till våren.
- SCB meddelade att ett arbete inriktat mot en nedbrytning av nationalräkenskaperna och **regionala in- och outputmodeller** är under uppstart. En del utmaningar finns med arbetet med avseende på modellutveckling och sekretess, men förhoppningen är att resultat ska kunna presenteras 2018.
- Västra Götalandsregionen och Region Skåne har genomfört en **studiecirkel om ekonomisk strukturomvandling** och delar gärna med sig om upplägg och innehåll. Kanske någonting från Reglabs Analytikernätverk att pröva.
- Region Norrbotten har en hel del studier på gång inom näringsliv. LTU är med och genomför. För mer information <http://www.norrbotten.se/sv/Utveckling-och-tillvaxt/Regional-utveckling-och-framtid/>
- OECD Territorial Reviews Northern Sparsely Populated Areas (NSPA) lanserades i mitten av mars, <http://www.oecd.org/publications/oecd-territorial-reviews-the-northern-sparsely-populated-areas-9789264268234-en.htm>
- Regionförbundet Sörmland har tagit fram en **modell för prognos om resande**. Bo Wictorin kan ge mer information om denna. Uppdrag åt Kollektivtrafikmyndigheten.
- Nordregio arbetar med ett flertal projekt med koppling till smart specialisering och innovationsstrategier i Norden. Se t ex Nordregio News #1.17 Innovation och governance http://www.nordregio.se/Global/Nordregio%20News/2017/Nordregio%20News_1_2017digital.pdf för mer information. Bl a nämndes Higher *Better Policy Instruments for High Innovation Projects in the European Regions* där Stockholms innovationsstrategi är med i en benchmarking övning.

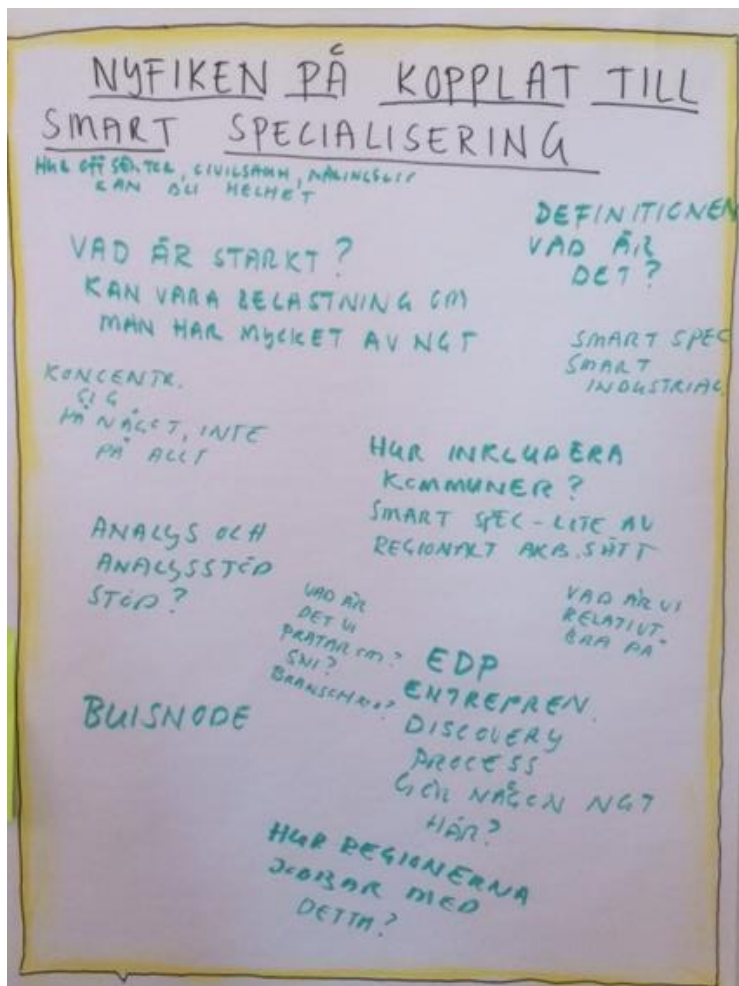
- EU Kommissionen lanserar en kommunikation kring smart specialisering i juni i Helsingfors. Många generaldirektorat är involverade och dokumentet adresserar hur EU ska använda sig av begreppet framöver.

Processer för uppföljning och utvärdering

- Tillväxtverket meddelade att inom området uppföljning och utvärdering fortsätter arbetet med resultatfokus och resultatnriktat genomförande av ERUF och även i relation till 1:1-anslaget och övergripande lärande avseende det regionala tillväxtarbetet. Här behövs en nära dialog med regionerna. Tillväxtverket återkommer med mer information om detta!

Tema: Smart specialisering och analys

Nyfiken på angående smart specialisering

Introduktion: Vad är ”smart specialisering”?

Ett evidensbaserat arbetssätt för att nå ett konkurrenskraftigt Europa ...

“a dynamic strategic process where regions and Member States identify their long term competitive advantages based on local strengths, and define those actions that can lead them to maintain and/or create their competitive position”

Cecilia Johansson, Tillväxtverket, gav oss en introduktion till begreppet smart specialisering från ett EU och nationellt perspektiv. Diskussionerna om smart specialisering startade 2009-2010 inom EU. Begreppet har en stark koppling till sammanhållningspolitiken (DG Regio) men diskuteras även inom DG Research and DG Grow. Även latinamerikanska länder har tagit till sig ansatsen. Smart specialisering har som övergripande syfte att skapa ett konkurrenskraftigt Europa. Det ska ses som en framtidsorienterad och löpande process. Konkret handlar det att försöka identifiera områden som man ska bli bäst på. Detta arbete ska ske utifrån ett underifrån perspektiv. Arbetssättet förekommer inte bara inom EU.

Smart specialisering var ett s.k. *ex-ante villkor* för godkännande av operativa program inom ERUF för programperioden 2014-2020 – även om Sverige fick ett undantag från detta villkor. I Sverige har regionerna kommit olika långt med sitt arbete och Tillväxtverket sammanställer just nu läget angående regionernas smarta specialiseringsstrategier. Arbetssättet utvärderas också som en del av den tematiska utvärderingen av mål 1 forskning och innovation (se Rambölls presentation nedan). Inom det nationella ERUF-programmet har också precis en handfull projekt beviljats för att arbeta med olika styrkeområde över regionala gränser.

- **S3 plattformen ”Sevilla -plattformen”**, <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/> erbjuder stöd till Europas regioner för att ta fram strategier, peer-review från andra regioner, workshops, konferenser, plattformar (t ex tematiska).
- Anders Olsson, Region Värmland tipsar om **MOOC** (Massive Open Online Course) om smart specialisering, se: <http://www.smartspecialisation.ch/en/home/>, innehåller bl a en analysdel.

... som medger regional variation i tillämpningen

Monika Jönsson & David Paulsson från Region Dalarna berättade därefter hur arbetet med smart specialisering har gått till mer konkret i både ett regionalt (Dalarna) och mellanregionalt (Norra Mellansverige) sammanhang. Under presentationen var fokus på hur momenten analys (*Analysis*) och Uppföljning (*Monitoring*) kan gå till. En utgångspunkt för arbetet är evidens och ett analytiskt förhållningssätt, men detta är inte alltid lätt att operationalisera.

Även om det finns vägledning för hur arbetet kan gå till – finns många sätt att genomföra arbetet på. Till exempel visar en belysning av arbetet i Region Dalarna och Region Värmland att analysarbetet har hanterats på olika sätt i arbetsprocessen. Region Dalarna utgick från analysarbete som hade skett i en just avslutad RUS-process, medan Region Värmland genomförde ett särskilt analysarbete.

Inom arbete i Norra Mellansverige (Gävleborg, Värmland och Dalarna) pågår just nu en styrkeområdesanalys inkluderande bl.a. en klusterkartering. Det konstaterades att det är utmanande att kartera ett nuläge angående styrkeområden, men mycket utmanande att resonera kring vad som skapar framtida tillväxt och vad som är ett framtida styrkeområde.

Verktyg och ansatser för smart specialisering: Regionala case

Mätproblematik för att följa Östergötlands 5 styrkeområden

I Östergötland var genomförandet av fokusgrupper en viktig del i arbetet för att identifiera smart specialiseringsstrategins styrkeområden. Detta var en fördel då det erbjöd en inkluderande ansats, men en nackdel att analysmomenten var relativt frånvarande i framtagandet. Arbetssättet är sannolikt bra för att skapa fokus kring ett område – men medför mätutmaningar. Styrbjörn Holmberg från Region Östergötland visade på några mätproblem för att följa näringslivsutvecklingen inom **Östergötlands 5 styrkeområden** genom BISNODEs företagsdatabas. För att kunna använda denna typ data behöver det t.ex. vara tydligt vilka SNI-koder som ska användas om man följer upp en förändring genom indikatorer såsom fler företag, fler arbetstillfällen och ökat förädlingsvärde hos företagen samt för att kunna etablera en kontrollgrupp. Angående uppföljning och utvärdering är det också svårt att påvisa kausalitet mellan insatser och den förändringen som mäts med olika indikatorer. Det gäller således att ha en tanke kring uppföljning och utvärdering i själva utformningen av strategin. Kanske måste man också tänka nytt – det kanske snarare handlar om att fånga sociala värden än avtryck i företagsstocken? Uppsummerat är det således viktigt med en konkretisering av de begrepp som används för att kunna operationalisera dem – vad är det som avses näringsliv eller akademien?

Kompetens och individer - ett nytt analyssteg i Västra Götalandsregionen

Joakim Boström gav oss sedan ytterligare ett exempel på analysansats i utformandet av en smart specialiseringsstrategi genom att berätta hur de arbetat i Västra Götalandsregionen. Arbetet för att identifiera styrkeområden hade skett med ambitionen att arbeta "by the book" och identifiera områden genom olika kriterier som kopplats till olika analysmoment som bestod av att belysa:

- Regionens forskningsområden genom bibliometrisk studie av kvantitet och kvalitet.
- Näringslivets nischer genom lokaliseringkvoter (jämförelser skedde med riket, storstadsområden, samt liknande städer utomlands såsom Bergen, Hamburg, Rotterdam, Århus). Här påpekades att det är viktigt att beakta både relativa och absoluta tal.
- Offentlig sektor och det innovationsstödjande systemet
- Industriell inbäddning genom att titta på branschens relationer med avseende på individers kompetens och arbetskraftsflöden inom Göteborgs lokala arbetsmarknad, s.k. skill relatedness.

Resultatet blev kanske inte överraskade fordon, kemi och life science. Att även inkludera individers kompetens som komponent i urvalet bedömdes som innovativt och kopplar samman smart specialiseringsarbete med kompetensförsörjning. Det betonades att även i Stockholm hade denna ansats inneburit en *game changer* och inneburit att branschfokus hade tonats ned.

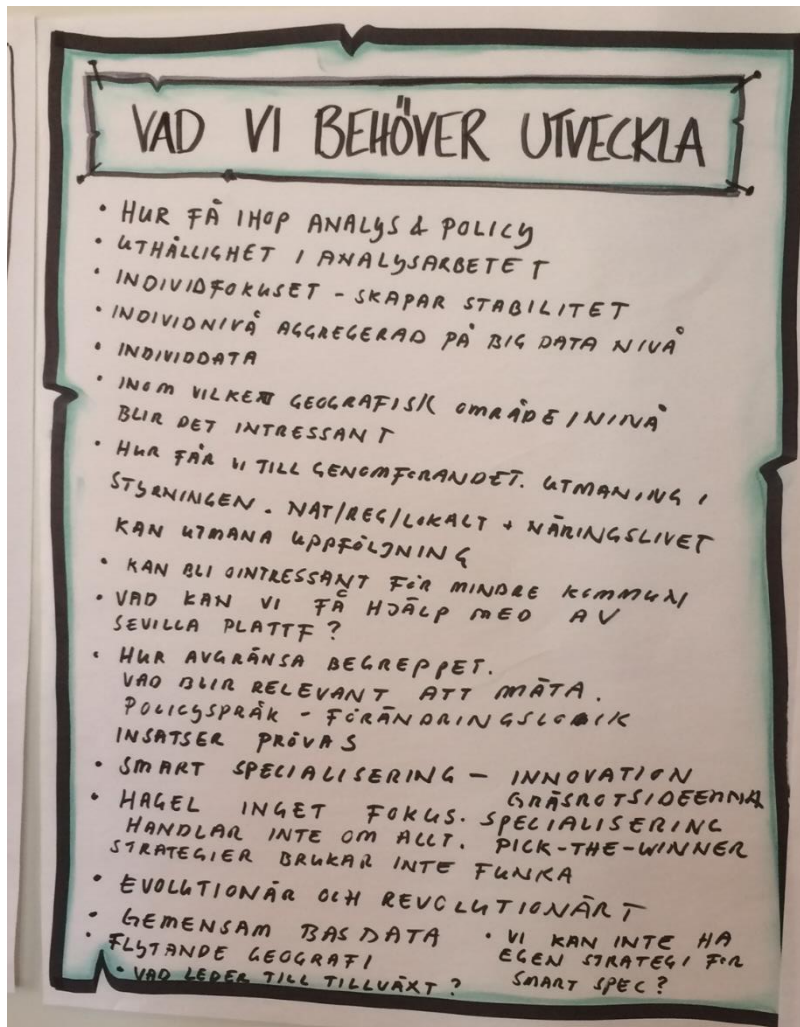
Intresse för en nationell kartläggning med regional nedbrytning med avseende på kompetensknippen och arbetskraftsflöden uttrycktes från deltagarna. Modellen bygger förvisso på en nationell bild av arbetskraftsflöden - men finns regionala variationer beträffande inbäddningen? På frågan hur detta analysmoment kan användas i relation till policy, kom bl.a. förslaget att det är av intresse från ett omställningsperspektiv. Hur ser t.ex. kompetensknippet ut för branscher relaterade till en nedåtgående bransch i en region?

Slutsatser om smart specialisering från pågående utvärdering av forskning och innovation i Europeiska regionalfonden (ERUF)

Martin Fröberg och Linda Broström, Ramböll berättade avslutningsvis om det pågående arbetet med att utvärdera tematiskt mål 1 innovation inom de operativa ERUF-programmen. Projektportföljanslys av alla 8 programmen är genomförda. Utgångspunkt är de beskrivningar som finns i ansökningarna. Utvärderarna konstaterar att smart specialisering tolkas på olika sätt i de operativa programmen. Vissa program har många styrkeområden– så det handlar inte alltid om en reell specialisering. Utvärderingen konstaterar också att avsaknaden av en sammanhållen nationell svensk process medfört utmaningar med avseende på avgränsning och kritisk massa. Länk mellan nationell och regional nivå och mellan regionerna har också försvårats. Sverige fick ju dispens på ex-ante villkoret om smart specialisering med hänvisning till den nationella innovationsstrategi och regionala innovationsstrategier. Ett bristande helhetstänk vad som är styrkor har också försvårat ett internationellt perspektiv. Det är också en utmaning att programmen genomförs på NUTS 2-region och smart specialiseringsstrategier sker på länsnivå. Osynkade aktiviteter kan leda till konkurrens och ej främja samarbete vilket är det som uppmuntras av sammanhållningspolitiken.

Uppsummerande dialog: Vad behöver vi utveckla när vi arbetar med analys och smart specialisering?

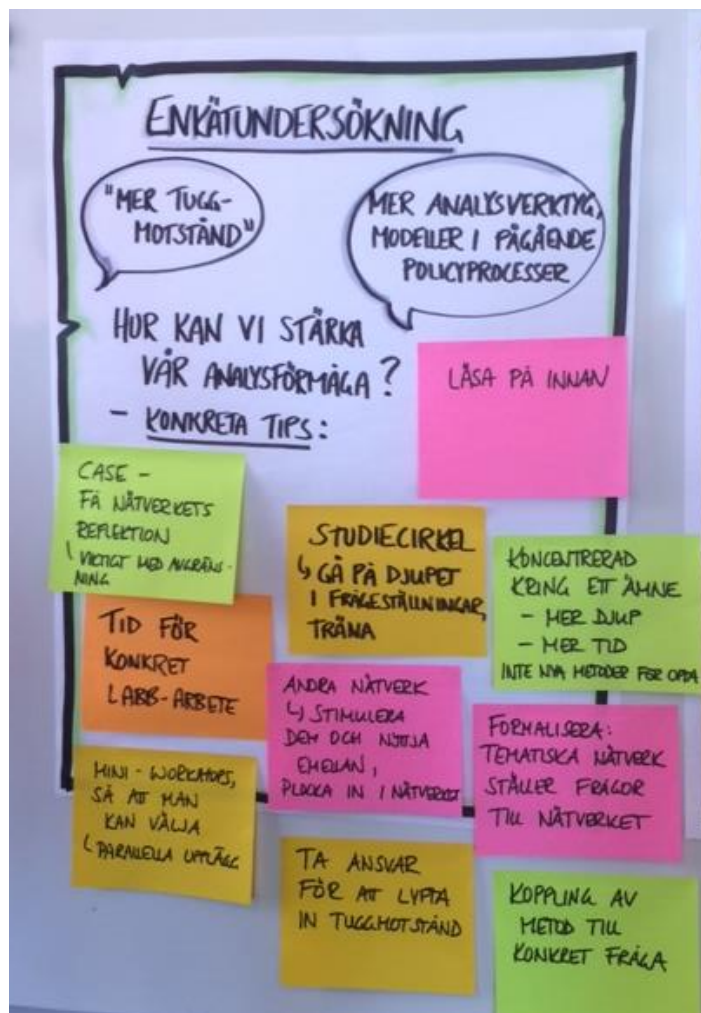

Vad kan vi göra i nätverket?

- Större analyser
- Större skala än region
- Flöden mellan branscher
- Vad är det som skapar tillväxt
- Kritiskt förhållningssätt/ ifrågasätta kring begreppet och vad som är nytt
- Men viktigt att komma ihåg att det handlar om ett arbetssätt (inte om prioriteringar) och en evidensbaserad strategimetod
- Få till nytta av analysen - integrerad del så att vi kan prata med aktörer
- Kopplar även an till utveckling och uppföljning av RUS

Dialog kring innehåll på analytikernätverksträffar för att stärka vår analysförmåga

- Mer labbtid för verktyg, t ex räknestuga
- Mer fördjupning av programpunkt, jfr med studiecirkel som Region Skåne VGR genomfört, t ex längre föreläsning.
- Eftersträva kumulativt upplägg av träffen – bygga vidare.
- Dela upp gruppen under dagen beroende på intresse i exv. parallella workshops.
- Förbereda sig genom hemläxa.
- Möjlighet att presentera eget arbete, jfr. akademiskt seminarium
- Hur kan andra Reglabs aktiviteter använda analytikerna för att besvara frågor?

Nästa träff

Planeringsgrupp för nästa träff består av: Anders Bergquist, Region Uppsala, Viktor Sjödin, Region Jämtland Härjedalen, Federica Calidoni, Tillväxtanalys, Sigrid Hedin & Wolfgang Pichler, Tillväxtverket, samt Reglab r ingår i planeringsgruppen och får som uppdrag att hantera inspelen ovan. **Vänd er gärna till någon i gruppen om ni har tankar eller inspel om innehåll på kommande träffar!**